

№ 42.

Warszawa, d. 18 października 1924 r.

№ 42.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Chmielna 2 m. 6, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE

SKF

Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14

339

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła zębate**; **Naprężacze pasów** i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkotnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kół 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby rewolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frycyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i objanie bawełną, jutą lub papierem.

Kotły żeliwne oryg. Strebela do ogrzewań centralnych.

Rusztzy ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA

LWÓW

KRAKÓW

POZNAŃ

LUBLIN

GAŃSK

Jerozolimska 51

Zybkiewicza 39

Basztowa 24

Wały Z. Augusta 2

Krak.-Przedm. 58

Schüsseldamm 62

W SPRAWIE ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH.

W № 84 „Dziennika Ustaw“ z dn. 29 września r. b. zostało ogłoszone rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej z dn. 26/IX 1924 r. o postępowaniu przy przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków dla bezrobotnych. Ponieważ rozporządzenie to nakłada na pracodawców pewne obowiązki, podajemy w streszczeniu:

Bezrobotny ubiegający się o zasiłek z Funduszu Bezrobocia, powinien w ciągu miesiąca po rozwiązaniu umowy pracy osobiście zgłosić swoje prawa do zasiłków w urzędzie pośrednictwa pracy, na terenie działalności którego zamieszkuje przynajmniej 3 tygodnie. Zgłoszenia późniejsze nie będą uwzględniane. Sezonowi robotnicy mogą zgłaszać swoje prawa w ciągu całego okresu martwego sezonu.

Zgłoszenie prawa do zasiłku jest uważane równocześnie jako zawiadomienie o poszukiwaniu pracy i jako chęć przyjęcia

każdej odpowiedniej pracy, wskazanej przez urząd pośrednictwa pracy. Za odpowiednią pracę jest uważana każda, której warunki nie są gorsze od ogólnie przyjętych w danej miejscowości. Bezrobotny może odmówić przyjęcia pracy w zakładach objętych strajkiem lub lokautem. Do wydawania miarodajnej opinii, czy ofiarowana praca jest dla danego robotnika odpowiednią, uprawniony jest właściwy inspektor pracy.

Bezrobotny, który zgłasza prawo do zasiłków, powinien przedstawić urzędowi pośrednictwa pracy następujące dokumenty:

- 1) dowód stwierdzający tożsamość osoby,
- 2) zaświadczenie urzędu gminnego lub właściciela (administratora, rządcy) domu o miejscu zamieszkania i stanie rodzinnym bezrobotnego,
- 3) zaświadczenie pracodawcy o zwolnieniu z ostatniej pracy według wzoru ustalonego niniejszym rozporządzeniem,
- 4) świadectwa z poprzedniej pracy, stwierdzające, że bezrobotny pozostawał w stosunku najmu conajmniej przez

dwadzieścia tygodni w okresie rocznym w przedsiębiorstwach, wymienionych w art. 1 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Zaświadczenia wyżej wymienione są wolne od opłaty stempowej na zasadzie art. 37 tejże ustawy.

Zaświadczenia o zwolnieniu z pracy, które zakłady pracy obowiązane są w myśl art. 29 i pod rygorem odpowiedzialności według art. 34 i ustępu 2 art. 35 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia wydać w ciągu 24 godzin, powinny być sporządzane bezpłatnie, podług załącznika № 1.

Jeżeli robotnik opuścił pracę bez uprzedniego porozumienia się z pracodawcą, ostatni nie może się uchylić od wydania powyższego zaświadczenia z tą tylko różnicą, że zamiast powodu zwolnienia od pracy podaje warunki, w jakich odbyło się opuszczenie pracy przez robotnika.

Zakłady pracy podlegające ustawie o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia obowiązane są prowadzić specjalny rejestr wydanych zaświadczeń i każde zaświadczenie opatrzyć kolejnym numerem tego rejestru.

W razie niemożności dostawania przez bezrobotnego zaświadczenia pracodawcy o zwolnieniu z pracy z powodu odmowy pracodawcy, urząd pośrednictwa pracy nie przyjmuje zgłoszenia bezrobotnego do wiadomości, natomiast na żądanie bezrobotnego wzywa pracodawcę do wydania w ciągu 24 godzin tego zaświadczenia. W razie nieotrzymania zaświadczenia urząd pośrednictwa pracy komunikuje o tem Zarządowi obwodowemu dla pociągnięcia pracodawcy do odpowiedzialności w myśl art. 34 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Bezrobotny po zakończeniu rejestracji otrzymuje z urzędu pośrednictwa pracy legitymację poszukującego pracy.

Zarówno przed otrzymaniem pierwszego zasiłku, jak i w czasie pobierania zasiłków z funduszu bezrobocia, bezrobotny pod rygorem utraty prawa do pobierania zasiłków obowiązany jest zgłaszać się z kartą urzędu pośred. pracy do każdego wskazanego przez ten urząd pracodawcy, w celu omówienia warunków pracy. W razie niedojścia do skutku umowy o pracę, pracodawca zaświadcza na karcie bezrobotnego przyczynę nieprzyjęcia robotnika do pracy.

Urząd pośrednictwa po dokonaniu rejestracji i wydaniu legitymacji powinien najpóźniej w ciągu 7 dni dokonać kontroli uprawnień bezrobotnego, dat i faktów podanych przez niego i zbadać czy nie istnieją przyczyny, wyłączające bezrobotnego od prawa do świadczeń. W razie potrzeby, czynności wchodzące w zakres kontroli mogą być dokonane przez specjalnych kontrolerów w domu bezrobotnego, w zakładzie pracy, związku zawodowego i t. d.

Załącznik № 1 (Forma zaświadczenia)

Nazwa firmy, względnie imię i nazwisko pracodawcy, adres dokładny (miejscowość), data (dzień i rok). Ogólna ilość zatrudnionych robotników i robotnic w okresie pracy danego robotnika (cy)

Zaświadczenie № (według rejestru)

Niniejszem zaświadcza się, że p. (imię i nazwisko bezrobotn.) z zawodu zamieszkały (dokładny adres) lat pozostawał w stosunku najmu pracy od dnia w mojej (naszej) fabryce (zakładzie) (wymienić rodzaj przedsiębiorstwa) bez przerwy (z przerwą od dnia do dnia) do dnia roku i został zwolnion z pracy z powodu

W ostatnim przed zwolnieniem okresie płatniczym przeciętny zarobek p. obliczony zgodnie z § 4 rozporządzenia z dnia 26 września 1924 (Dz. U. R. P. № 84, poz. 817) o ściąganiu składek *) wynosił zł. gr. dziennie.

(Pieczęć firmy)

(Podpis)

ROZPOCZĘCIE AKCJI ZABEZPIECZENIA NA WYPADK BEZROBOCIA.

W Nr. 223 „Monitora polskiego“ z dnia 29 września r. b. zostało ogłoszone zarządzenie ministra pracy i opieki społecznej, w którym zgodnie z art. 40 ustawy podany jest dzień 29 września r. b. jako data rozpoczęcia akcji zabezpieczenia na wypadek bezrobocia w następujących miejscowościach.

Miasta: Warszawa; Białystok; Kielce, Częstochowa, Ostrowiec, Radom, Kraków, Lublin, Lwów, Drohobycz, Łódź, Zgierz, Pabjanice, Zduńska Wola, Tomaszów, Bydgoszcz, Poznań, Inowrocław. Powiaty: kielecki, częstochowski, ilżecki, radomski,

drohobycki, wschodnio-poznański, zachodnio-poznański, Mogilno, Strzelno i bydgoski.

Na zasadzie powyższego zarządzenia zakłady pracy powinny potrącać od każdej wypłaty zarobków składki na fundusz bezrobocia począwszy od dnia 29 września r. b. Wpłacanie tych składek do miejsc wskazanych w mających się wydać obwieszczeniach obwodowych zarządów funduszu bezrobocia powinno być dokonane do dnia 20 listopada, za okres od 29 września do 31 października r. b. Dla Warszawy obwieszczenie ma się ukazać w najbliższych dniach. Składki mają być wpłacane w urządzie pośrednictwa pracy, ul. Ciepła 21.

OSOBY PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZABEZPIECZENIA NA WYPADK BEZROBOCIA.

W Nr. 87 „Dziennika Ustaw“ z dnia 7 października r. b. zostało ogłoszone rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej z dnia 1. X. 1924 r. o postępowaniu przy ustalaniu przynależności do zakresu osób, *) podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Na zasadzie tego rozporządzenia, za robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia, należy uważać wszystkich pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach wymienionych w art. 1 ustawy (patrz „P. M.“ Nr. 35) z wyjątkiem pracowników umysłowych niżej wymienionych:

1) pełniących czynności administracyjne i nadzorcze, a nie wykonywujących pracy fizycznej, jako to: zarządców, intendentów, pracowników ruchu, jak inżynierowie, technicy, majstrowie, kierownicy magazynów, sztygarzy, ekspedytorzy;

2) pełniących czynności biurowe i zatrudnionych pracami kancelaryjnymi, rachunkowymi, piśmiennymi, rysunkowymi lub kalkulacyjnymi;

3) pełniących czynności kupieckie, jak to: sprzedawców i ekspedjentów sklepowych, farmaceutów, kasjerów, magazynierów, dysponentów, sprzedawców podróżujących, akwizytorów;

4) artystów, jak: malarze, rzeźbiarze i t. p.;

5) zatrudnionych jako personel lekarski oraz wykwalifikowany pomocniczy personel lekarski.

Majstrowie, wykonywujący choćby częściowo pracę fizyczną i pobierający wynagrodzenie za pracę w okresach, krótszych niż jeden miesiąc, podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Zażalenia na zakłady pracy wnoszą się do zarządu obwodowego Funduszu Bezrobocia, zaś odwołania od decyzji zarządów obwodowych wnoszą się do Zarządu Głównego.

Zarządy obwodowe oraz instytucje zastępczo pełniące ich czynności mają prawo przeprowadzania kontroli list i dokumentów płatniczych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy, wymienionych w art. 1 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

TARGI GDAŃSKIE.

W roku bieżącym po kilkuletniej przerwie odbyły się w Gdańsku Targi Międzynarodowe. Były to w roku bieżącym trzecie z kolei targi na wspólnym obszarze celnym Polski i Wolnego Miasta Gdańska.

Zarząd Targów Gdańskich ma zamiar w przyszłości organizować „Targi“ dwa razy w roku w lutym i w październiku, uważając, z punktu widzenia gospodarczego, że moment do tego dojrzał.

Zarząd Targów Gdańskich robił usilne starania, by w Targach wzięły udział firmy polskie. — Na ogół jednak udział tych firm jest niewielki, natomiast są reprezentowane głównie przedsiębiorstwa, domicylowane w Gdańsku, oraz różne firmy niemieckie.

Tu rzuca się przedewszystkiem w oczy pewna metamorfoza, jaka powoli obejmuje wszelkie targi, urządzane na ziemiach Polski, a która wyraża się w tem, że przemysł ciężki usuwa się stopniowo od udziału, natomiast firmy, które sprzedają swoje wyroby na zasadzie wystawianych próbek, są reprezentowane licznie i starannie. I w istocie dla przemysłu włókienniczego, skórzanego, ceramicznego, metalowej galanterji, przedmiotów domowego użytku i t. p. zwieźlenie w okres-

*) Patrz „Przemysł Metalowy“ № 41.

*) Ten kwiatek stylowy podpisało sześciu ministrów. (Red.)

ionym czasie, na zgóry umówione miejsce, pełnego asortymentu wyrabianych przedmiotów, wydaje się być dogodnym dla nabywców i usprawiedliwia rację bytu targów. Ciężki przemysł robi transakcje w inny sposób, gdyż urządzenie krótko trwającej wystawy pociąga koszty, które nie dadzą się pokryć. Tem można zapewne wytłomaczyć sobie, dlaczego eksponatami przemysłu ciężkiego na targach są najwyższe różne maszyny wyrabiane na skład.

Targi w Gdańsku rozrzucone były w 9-ciu budynkach w jednej dzielnicy miasta. Nie przedstawia to ułatwienia przy zwiedzaniu Targów, pomimo bardzo starannie zorganizowanego wydziału informacji. Skutkiem takiego rozmieszczenia eksponatów jest pewien chaos, (naprz. obrabiarki były w dwóch budynkach, automobile, pomimo specjalnej hali i dużego przed nią placu, znajdowały się także na placu przy innym budynku i t. p.).

Naogół było 779 wystawców, w tem:

z W. M. Gdańska	387 wystawców
z Polski	88 "
z Niemiec	226 "
i z innych krajów	78 "

Należy przytem zauważyć, że firmy gdańskie bardzo często wystawiały wyroby reprezentowanych przez siebie firm zagranicznych.

W przemyśle metalowym zwracały na siebie uwagę następujące wyroby z firm polskich: kiosk rur Tow. „Hr. Renard“, obrabiarki do drzewa firmy „Unja“, obrabiarki do metali Sp. Akc. „J. John“ i obrabiarki również do metali „W Fitzner i K. Gamper“, dalej pompy i radiatory „Rohn, Zieliński i S-ka“, zbiór maszyn rolniczych wystawionych przez Inżyniera Markowskiego, wyroby aluminiowe i metalowe Tow. „Olkusz“, stalówki K. Wasilewskiego, wyroby Śląskiej Fabryki Metali „Mewa“ w Bielsku i wyroby Tow. Akc. „Galwana“ w Bydgoszczy.

J. M.

STAN PRZESILENIA W PRZEMYSŁE.

Ankieta przeprowadzona przez Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów wśród należących do niego organizacji, świadczy, że kryzys nie słabnie, lecz wciąż jeszcze potęguje się, choć w wolniejszym już tempie. Wzrasta poważnie liczba bezrobotnych, (z 67 000 w styczniu do 160 000 w dn. 1 września), co udawadnia obiektywnie powagę kryzysu i zaprzecza optymistycznej ocenie sytuacji. Maleje wydobycie węgla i produkcja hutnicza, która w b. Królestwie Kongresowem w ostatnich miesiącach zredukowana jest niemal do zera, a na Górnym Śląsku od stycznia do sierpnia zmalała kilkakrotnie. Słabnie ruch kolejowy, gdyż przeciętny dzienny ładunek wynosi dziś 7 500 do 8 500 wagonów, podczas gdy w roku 1923 wynosił 10 500 dziennie. Te trzy najważniejsze wskaźniki świadczą już dostatecznie o osłabieniu tętna życia gospodarczego. W pewnych działach przemysłu daje się jednak zauważyć przemijające ożywienie sezonowe. Wzrasta popyt na towary włókiennicze, lecz tylko w gatunkach najtańszych i najdroższych, roślinie zapotrzebowanie na niektóre maszyny i narzędzia rolnicze i t. d. o czem pisaliśmy w № 40 „P. M.“. Natomiast przemysł drzewny zredukował swoją wytwórczość do 30 procent, przemysł superfosfatowy zdołał umieścić na rynku zaledwie połowę swojej wytwórczości teoretycznej. W lepszej sytuacji znajdują się niektóre inne działy przemysłu chemicznego (mydlarstwo, jedwab sztuczny, wyroby gumowe). Jedynym dzia-

łem przemysłu, który wytwórczość swoją zamierza rozszerzyć w porównaniu z zeszłoroczną kampanją, jest przemysł cukrowniczy, o czem świadczy zwiększenie plantacji buraków.

SYTUACJA W PRZEMYSŁE METALOWYM RADOMSKO-KIELECKIM.

Dyrekcja Oddziału Radomsko-Kieleckiego P. Z. P. M. przysłała nam następującą wiadomość o stanie przemysłu metalowego na terenie Oddziału.

Miesiące sierpień i wrzesień 1924 r. były naogół pomyślne dla przemysłu odlewniczego, pracującego wyłącznie na rynek handlowy, jeżeli oceniać sytuację z punktu widzenia ilości napływających zamówień, które obejmowały: garnki żelazne surowe i emaljowane, buksy, piecyki, blachy kuchenne, żelazki, ruszty, drzewiczki do pieców oraz cały szereg wyrobów przemysłu odlewniczego w zakresie użytku domowego i gospodarstwa rolnego. Tę pomyślną konjunkturę, jako sezonową, uważać należy jednak za przemijającą. Poza tem bogaty dział na pokrycie całkowicie leżał odłogiem. Niektóre fabryki mają jeszcze dostateczną ilość zamówień do końca roku; inne natomiast odczuwają już zbliżanie się końca sezonu i są zagrożone ponownym zastojem, który przy obecnej sytuacji gospodarczej kraju zdaje się być nieuniknionym.

Mimo pomyślnego stanu co do ilości zamówień, sytuacja finansowa fabryk nie uległa poważniejszej zmianie na lepsze. Wszystkie transakcje dokonywane są wyłącznie na weksle, których napływ jest bardzo liczny. Daje się odczuwać silny brak gotowizny, tem większy, że stosunki kredytowe znacznie się pogorszyły wskutek zarządzeń naczelnych władz Banku Polskiego, uszczuplających kredyty w obawie przed możliwą inflacją, mogącą zaważyć na kursie złotego. W ten sposób sezon nie mógł być w całej pełni wykorzystany, gdyż brak gotówki nie dozwolił na zmobilizowanie środków obrotowych na pokrycie kosztów robocizny i zakupu materiałów. Niektóre fabryki nie były nawet w stanie wprowadzić u siebie sześciogodniowego tygodnia pracy, ograniczając się do 4 ch dni pracy i dwóch odlewów w tygodniu.

Pod wpływem konjunktury robotnicy poczęli występować z żądaniem podwyżki płac, wystąpienia te jednak nie przybierały charakteru masowych i były naogół likwidowane w poszczególnych fabrykach na drodze pokojowej, jakkolwiek zanotowano drobną ilość krótkotrwałych strajków. Płace robotnicze uległy w tym czasie podwyżkom, które się wahały w granicach od 15 do 35%. Dotyczy to jednakże tylko robotników wykwalifikowanych, przeważnie giserów.

Do istniejących już ciężarów, które przemysł musi ponosić, a z których najdotkliwszymi są wysokie składki na kasę chorych i wysoka stopa podatku obrotowego, przybyły obecnie jeszcze nowe w postaci ubezpieczeń od wypadków i od bezrobocia. Ciężary te w niepomyślny sposób zaważą na dalszym rozwoju przemysłu; w szczególności coraz bardziej naglącą staje się reforma dotychczasowego podatku obrotowego.

KURSY DLA MAJSTRÓW FABRYCZNYCH.

Towarzystwo kursów zawodowych dla pracowników przemysłu metalowego prowadzi od kilku lat przy poparciu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych dwusemestralne kursy dla majstrów fabrycznych w swojej szkole przy ulicy Kopernika № 28 w Warszawie. Kursy rozpoczną się dnia 20 października r. b. i obejmą wykłady dla majstrów ślusarskich (składanie maszyn i przyrządów), kierowników montażowych, majstrów kowalskich, majstrów kotlarskich żelaza i miedzi i majstrów odlewniczych. Oddział Warszawski P. Z. P. M. rozesłał do fabryk związkowych plakaty, zawierające program kursów, i prosi p. p. dyrektorów i kierowników warsztatów o zachęcanie swych majstrów i robotników wykwalifikowanych do uczęszczania na kursy.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“, podane w № 40 „P. M.“ z d. 4 października 1924 r. pozostają bez zmiany w d. 17/X 1924 r. z wyjątkiem:

Węgiel górnos Śląski grubo 29.—

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,45 do 0,52 złp. za 1 kg. loco fabryka.

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 15 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na:

armaturę miedzianą 2 zł. 75 gr.
armaturę brązową 3 zł. 35 gr.
fosforbrązową 3 . 65 .
odlew miedziany galanteryjny . 4 . 00 .

Ceny te rozumieją się za 1 kg.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 100 kg. franco wagon Warszawa:

711×1422×0,5 mm. 78 zł. — gr.
711×1422×0,525mm. 77 . — .
711×1422×0,55 mm. 76 . — .
1000×2000×0,5 mm. 80 . — .
1000×2000×0,55 mm. 78 . — .

Ceny te rozumieją się za 100 kg.

Ceny gwoździ i drutu.

„Zjednoczenie Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu“ notuje ceny następujące w dn. 1 września r. b.

Gwoździe za skrzynkę 16 kg. wagi netto loco magazyn fabryczny (ceny zasadnicze). Zł. gr.

budowlane od № 26 do № 23. 7 30
drobne od № 15—№ 6 od złp. 7 gr. 50 do 11 00

Druty za 100 klg. (ceny zasadnicze)
jasne zwyczajne:

od № 2/0 do № 30. 46 70

Druty ocynkowane:

od № 2/0 do № 30 59 00

Od cen zasadniczych dawany jest rabat zależny od specyfikacji i ilości towaru. Za wymiar dopłaty według specjalnej tabeli.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej

(w złotych po kursie średnim dnia za 1 tonnę metr.).

D a t a	9/10	10/10	11/10	13/10	14/10
Sredni kurs waluty	23,24 ¹ / ₂	23,28 ¹ / ₂	23,31 ¹ / ₂	23,38	23,37 ¹ / ₂
Aluminium	—	2864	—	2876	—
Antymon	—	—	—	1380	—
Cyna standard	5526	5533	5603	5643	5657
Cynk hutniczy	752	759	757	766	769
Miedź elektrolityczna .	1504	1506	1531	1525	1534
standard	1413	1415	1422	1434	1441
Ołów miękki hutniczy	793	793	791	796	807
Nikiel	—	3551	—	3681	—
Rtęć	—	7861	8057	8070	8078

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.
REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Przed tekstem: cała strona złp. 100; pół strony złp. 60; 1/4 strony złp. 35; 1/8 strony złp. 20;
Za „ „ „ „ „ 80; „ „ „ 45; „ „ „ 27; „ „ „ 15;

Źródła zakupu:

Armatura na parę i wodę:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Dźwigniki—Łańcuchy:
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Garbarskie maszyny:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gwoździarki i ciągarci:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła ślusarskie kute:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i K. Gamper“ w Sosnowcu.

Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Kotły parowe:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Liny stalowe—Drut stalowy:
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy „Galla“:
Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil. Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Maszyny ceglarskie:
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Odlewnie żelaza:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cierne: mimośrodowe i balansowe:
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pędnie:
Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pompy:
Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Rusztwa do palenisk ruchomych i stałych:
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Sikawki i narzędzia ogniowe:
Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła“, Chłodna 5, tel. 47-78.

Śruby, nakrętki, nity:
Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania.
L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wagony waskotorowe osobowe i towarowe:
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:
Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.